

Protokoll 10/2024

fört vid Skarpnåcks stadsdelsnämnds sammanträde
torsdagen den 24 oktober 2024 kl. 18:30-19:51, Skarpnåcks
kulturhus, Skarpnåcks allé 25

Ledamöter

Cecilia Obermüller (MP) Ordförande
Henrietta Ludwig (C) 1:e vice ordförande
Monica Lövström (S) 2:e vice ordförande
Curre Hansson (S)
Kristina Persdotter (S)
Pontus Olsson (S)
Daniel Söderberg Talebi (V)
Jessica Nilsson (V)
Kristina Lutz (M)
Johan Brege (M)
Billy Östh (M)
Lena Kling (L) §§1-4, §§17-18
Sergej Salnikov (SD)
Ann Hultmark Fridner (L) §30 ersätter Lena Kling (L) pga jäv

Ersättare

Domino Kai (MP) §1
Katarina Frisk (S)
Mahtab Sayadi (S)
David Wikström (S)
Robert Svenander (S)
Ledrian Utter (V)
Emma Skepp (V)
Karro Olofsson (C)
Henrik Appelqvist (M)
Ann-Sofie Söderberg (M)
Ann Hultmark Fridner (L) §§1-4, §§17-18
Unni Björnerfors (SD)

Övriga närvarande

Karin Bülow Stadsdelsdirektör
Mia Berggren nämndsekreterare
Hanna Jakhammer Avdelningschef
Lena Hedin Avdelningschef
Johanna Hult Avdelningschef §§1-4, §§17-18
Elisabet Tullgren Avdelningschef §§1-4, §§17-18
Jonas Ransmyr Ekonomichef §§1-4, §§17-18
Stefan Lundh Kommunikatör §§1-4, §§17-18
Josefin Andersson Personalrepresentant SACO §§1-4, §§17-18

Justerare	Cecilia Obermüller (MP), Henrietta Ludwig (C)
Datum för justering	2024-10-29
Paragraf	§§1-4, §§17-18, §30
Sekreterare	Mia Berggren

§ 1

Genomgång av närvaro

Ordförande Cecilia Obermüller (MP) förklarade sammanträdet öppnat. Nämnden ajournerade sig mellan klockan 18:34-19:23 för Öppet forum med allmänhetens frågestund och dagens tema: Prevention och förebyggande arbete, del 2. Närvaron redovisas på sida 1.

§ 2
**Val av justerare och meddelande om tid för
protokolljustering**

Beslut

1. 1:e vice ordförande Henrietta Ludwig (C) utses att tillsammans med ordförande Cecilia Obermüller (MP) justera dagens protokoll
2. Protokollet ska justeras den 29 oktober 2024.

§ 3

Godkännande av dagordning

Beslut

1. Stadsdelsnämnden fastställer förslaget till dagordning med tillägg av § 30.

§ 4

Anmälan av protokolljustering

Anmäls att stadsdelsnämndens protokoll från den 26 september 2024 justerades den 3 oktober 2024.

§ 17**Klimathandlingsplan 2024-2030, En rättvis omställning utan globalt klimatavtryck**

Svar på remiss från kommunstyrelsen (dnr KS 2023/416)

SKA 2024/447

Beslut

1. Stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.
2. Paragrafen justeras omedelbart.

Sammanfattning av ärendet

Skarpnäcks stadsdelsnämnd har av kommunstyrelsen fått en remiss för yttrande senast den 25 oktober 2024. Stadens innevarande Klimathandlingsplan 2020-2023 löpte ut under 2023 och har reviderats parallellt med att stadens Miljöprogram reviderats. Stadens höga klimatambitioner och målen om att inkludera klimaträttvisa, delaktighet och konsumtionsperspektivet har lett till en bredare ansats i den reviderade planen.

Klimathandlingsplan 2030 innehåller fem utpekade omställningsområden:

- Agera för en rättvis och inkluderande omställning.
- Utveckla ett klimatpositivt energisystem.
- Driva på för hållbara och fossilfria transporter.
- Planera, bygga och utveckla staden cirkulärt och hållbart.
- Styra mot en konsumtion med låg klimatpåverkan i stadens egen organisation.

Omställningsområdena beskrivs i varsitt avsnitt och planen innehåller även cirka 140 åtgärder. För varje åtgärd finns ansvariga nämnder och bolagsstyrelser utpekade, endera som huvudansvariga eller som delansvariga. Förvaltningen berörs av totalt 30 åtgärder varav 9 som huvudansvarig det vill säga planera, genomföra och följa upp samt 21 som delansvarig det vill säga bidra i genomförandet under ledning av utpekad nämnd.

Ett Stockholm utan globalt klimatavtryck innebär att utsläppen av växthusgaser inom stadens geografiska område ska minska kraftigt samt även de utsläpp som uppstår i andra delar av världen till följd av konsumtion från verksamheter och invånare i Stockholm. Stockholms stad ska dessutom vara en förebild för en rättvis och inkluderande klimatomställning.

Förvaltningen är positiv till den föreslagna Klimathandlingsplan

2030 med syftet att minska utsläppen såväl i staden som globalt. Då revideringen har skett i samband med revidering av stadens Miljöprogram blir det tydligt att planen tar avstamp i Miljöprogrammet och vilka kopplingar samt synergier som kan arbetas med och uppstå. Förvaltningen lyfter fram behov av förtydliganden och kopplingar till stadens övriga styrning, lämnar synpunkter och visar på exempel på redan pågående arbete inom planens omställningsområden.

Förslag till beslut

Ordförande Cecilia Obermüller (MP) yrkar bifall till förvaltningens förslag till beslut. 1:e vice ordförande Henrietta Ludwig (C) yrkar bifall till Centerpartiets förslag, ledamot Kristina Lutz m.fl. (M) yrkar bifall till Moderaternas förslag, ledamot Lena Kling (L) yrkar bifall till Liberalernas förslag och ledamot Sergej Salnikov (SD) yrkar bifall till Sverigedemokraternas förslag.

Beslutsgång

Ordförande Cecilia Obermüller (MP) konstaterar att det finns fem förslag till beslut och det är förvaltningens, Centerpartiets, Moderaternas, Liberalernas och Sverigedemokraternas förslag. Ordförande ställer förslagen mot varandra och finner att stadsdelsnämnden beslutar enligt förvaltningens förslag.

Reservation

1:e vice ordförande Henrietta Ludwig (C) reserverar sig mot beslutet till förmån för ett eget förslag till beslut enligt följande:

1. Att delvis godkänna förvaltningens förslag till beslut
2. Att därutöver anföra följande;

Klimatet är vår tids ödesfråga. Klimatarbetet måste drivas både i EU och i Sverige, såväl som lokalt här i Stockholm. Stockholm ska vara en klimatpositiv stad senast 2030 och en fossilbränslefri stad senast 2035. Staden ska vara en fossilfri organisation senast 2030 och trafiken i Stockholms innerstad ska vara utsläppsfri senast år 2030. För att målen ska kunna nås behöver vi jobba på flera fronter samtidigt, dels med ny teknik genom bolaget Stockholm Exergi som kan fånga in och lagra koldioxid, dels fasa ut fossila bränslen genom kraftfulla incitament, beteendeförändringar och energieffektiviseringar.

Generellt sett finner vi ambitionsnivån i den föreslagna klimathandlingsplanen tillräcklig men däremot saknas reell handlingskraft. Vilket är precis det som Stockholm och klimatet behöver. En handlingsplan utan konkreta förslag på nödvändig handling reduceras snarare till ännu en skrivbordsprodukt som i slutändan kommer att göra endast marginell, om ens någon, skillnad för klimatet.

Vi kan bland annat läsa om flertalet målsättningar utan förutsättningar. Exempelvis förslaget att halvera utsläppen från konsumtion jämfört med 2019. Där har Stockholms stad relativt små möjligheter att ensamt göra så stor skillnad. Förslaget sätter alldeles för stor tilltro till att genom "samverkan" med andra myndigheter och genom "kommunikation" lyckas förändra stockholmarnas beteenden att halvera sina utsläpp från konsumtion. Vidare saknas tydliga och transparanta kostnadsanalyser – det är exempelvis orealistiskt att skrota en fungerande maskinpark redan till 2025 – både ur ekonomisk och teknisk synvinkel.

Centerpartiet ser också en brist i att programmet saknar konkreta mål om hur mycket koldioxid som ska fångas in genom bio-CCS för att minska utsläppen. Bio-CCS är ett mycket viktigt verktyg som borde ges mer utrymme i klimathandlingsplanen.

Ett ytterligare område där förslaget till klimathandlingsplan är bristfälligt rör matens roll för en hållbar omställning. Detta trots att matkonsumtionen i Stockholm står för 15 procent av konsumtionsutsläppen. Centerpartiet tycker att ett stadsövergripande mål om hundra procent svenskt vid matupphandling, där så är möjligt, behövs. Dessutom tycker vi att klimathandlingsplanen borde ta fram initiativ för att öka andelen viltkött. Ur ett klimat- och hälsoperspektiv innebär viltkött kortare transporter samt att köttet är fritt från antibiotika, färgämnen, nitrit och andra tillsatser.

Centerpartiet beklagar också att bland de 133 remissinstanser som styret har valt att skicka klimathandlingsplanen till så finns inte några av de viktigaste samhällsaktörerna inom livsmedel och matproduktion såsom LRF, Lantmännen och Livsmedelsföretagen med. Det var tydligen viktigare för den styrande majoriteten att skicka klimathandlingsplanen på remiss till Instagramkontot "Medveten_i_stan".

En långsiktigt hållbar klimatpolitik förutsätter både delaktighet och ett brett folkligt stöd. Ska vi klara omställningen i Stockholm, måste vi genomföra den på ett sätt som gör att olika människor och branscher kan känna sig involverade; att alla känner att de blir vinnare om de deltar i klimatomställningen. Delaktigheten skapar grunden till samhällsförändringarna. Alternativet – en omställning som bara omfattar vissa, men där andra grupper ställs utanför eftersom de inte har råd eller möjlighet att ställa om – riskerar att leda till motreaktioner, kortsiktiga svängningar i politiken och bristande långsiktighet. Istället för klimatomställning får vi politikomsvängning.

Centerpartiet vill att Stockholm ska vara världsledande i det globala arbetet med att förverkliga Parisavtalet. Klimathandlingsplanen bör spela en avgörande roll för att nå detta.

Reservation

Ledamot Kristina Lutz m.fl. (M) reserverar sig mot beslutet till förmån för ett eget förslag till beslut enligt följande:

1. Att delvis bifalla förvaltningens förslag till beslut
2. Att utöver det anföra följande:

Som landets största kommun och tillväxtmotor, vilar ett stort ansvar på Stockholms stad att gå före och visa vägen i klimatomställningen. Vi är positiva till att en klimathandlingsplan för staden tas fram och välkomnar dess högt ställda mål. Ska vi lyckas krävs det både hög ambition och genomförbarhet. Att planen har ambition framgår tydligt, däremot genomförbarhet och konkretisering är något som behöver framgå tydligare.

Vi efterfrågar en tydligare åtgärdsplan i hur den styrande majoriteten avser implementera, så att klimathandlingsplanen blir verklig politik med en reell påverkan på vårt klimat i positiv riktning. Här har vi lyft elektrifiering som ett konkret förslag för att nå stadens mål. Vi ser att det finns stora behov av att öka ambitionen i att rulla ut fler laddstolpar, framför allt där människor har sina elbilar – exempelvis i flerbostadshus och garage.

Elektrifieringen kräver också tillgång till en klimatpositiv och pålitlig energikälla, stadens energimix ska därför utöver vind, sol och vatten även inkludera kärnkraft. Något vi saknar i gällande förslag. Ska vi lyckas med både elförsörjning och klimatmål så måste samtliga energikällor ges utrymme i stadens energimix.

Vidare menar vi att den tekniska utvecklingen oftast kommer från idérika entreprenörer och företag som driver på nya och innovativa lösningar för att möta klimatproblemen. Där ska staden ta en aktiv roll i att agera samarbetspart tillsammans med näringsliv för att utveckla stadens hållbarhets- och cirkulära arbete. Exempelvis finns det många inom bygg-, och bostads- och fastighetssektorn som sitter på innovativa lösningar som skulle gynna både klimatet, staden och vårt näringsliv.

Vi anser också att majoritetens indragna busslinjer och turer inte bara drabbar stockholmarna hårt men också rimmar mycket illa med ambitionen i klimatplanen.

Klimathandlingsplanen är en bra start men med stort utrymme för förbättring och vi efterfrågar en större konkretisering av majoriteten för att omsätta planen till verklighet.

Reservation

Ledamot Lena Kling (L) reserverar sig mot beslutet till förmån för ett eget förslag till beslut enligt följande:

1. Att delvis bifalla förvaltningens förslag till beslut
2. Att utöver det anföra följande:

Som landets största kommun och tillväxtmotor, vilar ett stort ansvar på Stockholms stad att gå före och visa vägen i klimatomställningen. Liberalerna är positiva till att en klimathandlingsplan för staden tas fram och välkomnar dess högt ställda mål. Ska vi lyckas krävs det både hög ambition och genomförbarhet.

Att planen har ambition framgår tydligt, däremot genomförbarhet och konkretisering är något som behöver framgå tydligare.

Liberalerna efterfrågar en tydligare åtgärdsplan i hur den styrande majoriteten avser implementera, så att klimathandlingsplanen blir verklig politik med en reell påverkan på vårt klimat i positiv riktning. Här har vi lyft elektrifiering som ett konkret förslag för att nå stadens mål. Vi ser att det finns stora behov av att öka ambitionen i att rulla ut fler laddstolpar, framför allt där människor har sina elbilar – exempelvis i flerbostadshus och garage.

Elektrifieringen kräver också tillgång till en klimatpositiv och pålitlig energikälla, stadens energimix ska därför utöver vind, sol och vatten även inkludera kärnkraft. Något vi saknar i gällande förslag. Ska vi lyckas med både elförsörjning och klimatmål så måste samtliga energikällor ges utrymme i stadens energimix.

Vidare menar vi att den tekniska utvecklingen oftast kommer från idérika entreprenörer och företag som driver på nya och innovativa lösningar för att möta klimatproblemen. Där ska staden ta en aktiv roll i att agera samarbetspart tillsammans med näringsliv för att utveckla stadens hållbarhets- och cirkulära arbete. Exempelvis finns det många inom bygg- och bostadssektorn som sitter på innovativa lösningar som skulle gynna både klimatet, staden och vårt näringsliv.

Liberalerna anser att den här klimathandlingsplanen är en bra start men med stort utrymme för förbättring och vi efterfrågar en större konkretisering av majoriteten för att omsätta planen till verklighet.

Reservation

Ledamot Sergej Salnikov (SD) reserverar sig mot beslutet till förmån för ett eget förslag till beslut enligt följande:

1. Att avslå förvaltningens tjänsteutlåtande.
2. Därutöver anföra följande:

Sverigedemokraterna anser att Stockholms stad ska ta en ledande roll i miljö- och klimatarbetet, och fungera som ett framstående exempel för andra. Varje skattekrona bör investeras i åtgärder som är samhällsekonomiskt lönsamma och som ger största möjliga minskning av utsläppen. Symboliska eller principiella insatser utan bevisad effekt ska undvikas. Dessutom ska alla åtgärder regelbundet utvärderas för att säkerställa effektiviteten.

Stockholm ska också fokusera på att förbättra närmiljön genom att begränsa nybyggnation i grönområden, intensiviera arbetet med sanering av vattendrag och sjöar, samt kontinuerligt pröva nya metoder för att förbättra folkhälsan.

Staden bör inte ensidigt fokusera på att minska koldioxidutsläppen till varje pris, särskilt inte när marginalkostnaderna är höga. Istället bör Stockholm satsa på att utöka det internationella klimatbiståndet, bland annat genom att skicka experter inom miljö och energieffektivitet till utvecklingsländer.

Sverigedemokraterna har lagt fram ett alternativt Miljöprogram 2030, som bygger på dessa visioner och ambitioner. Därför föreslås en total översyn av den nuvarande klimathandlingsplanen.

Handlingar i ärendet

- SKA 2024/447-2 (Godkänd - R 1) Remiss klimathandlingsplan 2024-2030
- SKA 2024/447-1.1 KS 2023/416 Bilaga 1

§ 18**Strategi för Stockholms utomhusbelysning**

Svar på remiss från kommunstyrelsen, dnr KS2024/769

SKA 2024/453

Beslut

1. Stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.
2. Paragrafen justeras omedelbart.

Sammanfattning av ärendet

Strategin föreslår att staden i samband med uppgradering av befintlig belysning och vid nyanläggning av belysning bör ta hänsyn till nedanstående fem fokusområden:

- Ljusföroreningar
- Biologisk mångfald
- Energi- och resurseffektivisering
- Gestaltning och anpassning till stadsbild
- Trygghet och säkerhet

Genom avvägningar mellan dessa fem fokusområden kan intressekonflikter hanteras och platsanpassade lösningar tas fram för aktuellt område.

Förvaltningen vill lyfta att det vore önskvärt med en centralisering av belysningsansvaret på lekplatser, utegym och bollplaner. De flesta stadsdelsförvaltningar, som idag ansvarar för detta, saknar belysningsexperter och kan få svårt att genomföra projekt utan extern hjälp. Genom att överföra ansvaret för dessa till trafiknämnden skulle staden få en effektivare förvaltning av stadens offentliga belysning.

Förslag till beslut

Ordförande Cecilia Obermüller (MP) yrkar bifall till förvaltningens förslag. Ledamot Sergej Salnikov (SD) yrkar bifall till Sverigedemokraternas förslag.

Beslutsgång

Ordförande Cecilia Obermüller (MP) konstaterar att det finns två förslag till beslut och det är förvaltningens respektive Sverigedemokraternas förslag. Ordförande ställer förslagen mot varandra och finner att stadsdelsnämnden beslutar enligt förvaltningens förslag.

Reservation

Ledamot Sergej Salnikov (SD) reserverar sig mot beslutet till förmån för ett eget förslag till beslut enligt följande:

1. Skarpnäcks stadsdelsnämnd godkänner delvis stadsdelsförvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen och överlämnar det till kommunstyrelsen.
2. Därutöver anför följande:

Vi ser positivt på utvecklingen av en strategi för stadens utomhusbelysning. En energieffektiv och trygg belysning är central för att säkerställa invånarnas säkerhet och skapa en trivsamt stadsmiljö. En upplyst stad bidrar till minskad brottslighet och ökar trivselt, särskilt för utsatta grupper som kvinnor och äldre som rör sig utomhus på kvällar och nätter.

Vi vill dock betona att utomhusbelysningen i första hand ska syfta till att öka tryggheten i områden där invånarna själva upplever otrygghet. Ljusföroreningar och biologisk mångfald är viktiga aspekter, men dessa får aldrig gå före invånarnas säkerhet. Belysning bör därför prioriteras på platser som identifierats som otrygga, och trygghetskameror kan komplettera detta arbete för att ytterligare avskräcka brottslighet.

Vidare anser vi att stadens belysningsstrategi måste vara samhällsekonomiskt rationell. Varje investerad skattekrone ska användas för att maximera effekten av trygghets- och energibesparande åtgärder. Detta inkluderar användning av LED-belysning och närvarostyrd teknik som minskar energiförbrukningen och driftkostnaderna.

Vi vill även understryka vikten av att belysningen anpassas för att framhäva stadens kulturhistoriska byggnader och offentliga miljöer. Genom att belysa dessa på ett smakfullt sätt kan vi lyfta fram stadsdelens unika karaktär och kulturvärden, utan att det estetiska intrycket förvanskas.

Med anledning av ovanstående föreslår vi att strategin justeras för att bättre spegla dessa prioriteringar. På så sätt kan stadsdelen både säkerställa en trygg miljö för sina invånare och samtidigt bevara och framhäva sin unika kulturhistoriska identitet.

Särskilt uttalande

1:e vice ordförande Henrietta Ludwig (C) anmäler ett särskilt uttalande enligt följande:

Förslaget till Strategi för Stockholms utomhusbelysning har underrubriken ”Rätt belysning, på rätt plats, vid rätt tillfälle”. Centerpartiet menar att idrottsplatser där barn och ungdomar tränar på kvällarna är precis en sådan plats och ett sådant tillfälle som ska ha rätt belysning. Tyvärr verkar majoriteten i staden inte hålla med då man ifjol började släcka ett 20-tal av stadens fotbollsplaner två timmar tidigare. Vittnesmålen är många om att det plötsligt blev kolmörkt mitt under pågående träning.

Under förra mandatperioden drev Centerpartiet på för att planerna skulle ha belysningen tänd till kl. 22.00, en viktig åtgärd i anläggningsbristens Stockholm. Centerpartiet värnar självklart biologisk mångfald, men i intressekonflikten mellan stadsgrodors rätt till mörker och barns rätt till en meningsfull och aktiv fritid är vårt val enkelt.

Handlingar i ärendet

- SKA 2024/453-2 (Godkänd - R 1) Strategi för Stockholms utomhusbelysning
- SKA 2024/453-1 Följebrev Strategi för Stockholms utomhusbelysning. Rätt belysning, på rätt plats, vid rätt tillfälle, KS 2024
- SKA 2024/453-1.2 Strategi för Stockholms utomhusbelysning. Rätt belysning, på rätt plats, vid rätt tillfälle

§ 30

Borttagen på grund av sekretess

Yttrande i målnummer 19787-24

SKA 2024/534

Handlingar i ärendet

- SKA 2024/534-6 (Godkänd - R 1) Tjut yttrande till FR avseende ansökan om särskild avgift
- SKA 2024/534-7 (Godkänd - R 1) Yttrande till förvaltningsrätten avseende ansökan om särskild avgift